

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
Z JĘZYKA POLSKIEGO**
organizowany przez Łódzkiego Kuratora Oświaty
dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024

TEST – ETAP SZKOLNY

- Na wypełnienie testu masz **60 min.**
- Arkusz liczy **13 stron** i zawiera **17 zadań**, w tym brudnopis oraz listę lektur obowiązkowych.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj długopisem bądź piórem, kolorem czarnym lub niebieskim.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- W zadaniach zamkniętych zaznacz prawidłową odpowiedź, wstawiając znak X we właściwym miejscu.
- Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Do każdego numeru zadania podana jest maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za prawidłową odpowiedź.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz się w zadaniach otwartych, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Korzystaj tylko z przyborów i materiałów określonych w regulaminie konkursu.
- Lista lektur obowiązujących na etapie szkolnym została umieszczona na stronie 13 arkusza.

Powodzenia!

Maksymalna liczba punktów - **60**

Liczba uzyskanych punktów -

Imię i nazwisko ucznia:
wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac

Podpisy członków komisji sprawdzających prace:

1.
(imię i nazwisko) (podpis)

2.
(imię i nazwisko) (podpis)

TEKST I

Orfeusz był królem-śpiewakiem Tracji [...]. Był młody i bardzo piękny. Śpiewał i grał na lutni tak pięknie, że wszystko, co żyło, zbierało się dokoła niego, aby słuchać jego pieśni i grania.[...]

Żoną jego była Eurydyka, nimfa drzewna, hamadriada. Kochali się oboje bezprzykładnie. Ale jej piękność budziła miłość nie tylko w Orfeuszu. Kto ją ujrział, musiał ją pokochać. Tak właśnie stało się z Aristajosem. Był to syn Apollina i nimfy Kyreny, tej, co lwy jedną ręką dusiła — bartnik zawołany, a przy tym dobry lekarz i właściciel rozległych winnic. Zobaczył raz Eurydykę w dolinie Tempe. Cudniejszej doliny nie ma w całym świecie, a Eurydyka wśród łąk zielonych, haftowanych kwieciami rozmaitym, wydawała się jeszcze bardziej uroczą.[...]

Tymczasem zaczął ją gonić. Eurydyka uciekała. Stało się nieszczęście: ukąsiła ją żmija i nimfa umarła.

Biedny był wówczas Orfeusz, bardzo biedny. [...] Wtedy ważył się na rzecz, na którą nie każdy by się ważył: postanowił pójść do podziemia. [...] Charon tak się zasluchał w słodkie tony jego muzyki, że przewiózł go za darmo i bez oporu na drugi brzeg Styksu; Cerber, nawet sam Cerber nie szczekał! A kiedy stanął Orfeusz przed władcą podziemia, nie przestał grać, lecz potracając z lekka struny harfy, skarżyć się zaczął, a skargi układały się w pieśni.[...] I stał się dziw nad dziwy: Erynie, nieubłagane, okrutne, bezlitosne Erynie płakały! Hades oddał Orfeuszowi Eurydykę i kazał ją Hermesowi wyprowadzić na świat z powrotem. I jedno jeszcze powiedział: Eurydyka iść będzie za Orfeuszem, za nią niech kroczy Hermes, a Orfeusz niech pamięta, że nie wolno mu oglądać się poza siebie. [...] Już byli prawie na górze, gdy Orfeusza zdjęło nieprzewyciężone pragnienie: spojrzeć na żonę, bodaj raz jeden. I w tej chwili utracił ją na zawsze. Hermes zatrzymał Eurydykę w podziemiu, Orfeusz sam wyszedł na świat. Próżno się wszędzie rozglądał: nigdzie jej nie było. Nadaremnie dobijał się do bram piekieł: nie wpuszczono go po raz wtóry.

Jan Parandowski, Mitologia, Warszawa 1978

Zadanie nr 1

Nazwij typ narracji występujący w powyższym tekście.

...../ 1 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 2

Na podstawie tekstu wyjaśnij w kilku słowach, kim byli:

a/ Kyrena – _____

b/ Cerber – _____

c/ Aristajos - _____

...../ 3 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 3

Przedstaw reakcję podanych niżej postaci na grę Orfeusza. Nie cytuj!

a/ Cerber – _____

b/ Erynie – _____

c/ Charon – _____

...../ 3 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 4

Wybierz właściwą odpowiedź.

Orfeusz nie wyprowadził swojej żony z królestwa Hadesa, ponieważ:

a/ Eurydykę ukąsiła żmija.

b/ nie spełnił warunków Hadesa.

c/ wzruszyły go płaczące Erynie.

d/ przeraziły go ciemne ścieżki, którymi miał podążać.

...../ 1 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 5

Z Tekstu I wypisz:

a/ zdanie pojedyncze nierozwinięte:

b/ wypowiedzenie złożone z podrzędnym podmiotowym

c/ imiesłów przysłówkowy

d/ czasownik w trybie rozkazującym

...../ 4 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 6

Nazwij środek artystyczny wykorzystany do opisu doliny Tempe: *wśród łąk zielonych, haftowanych kwieciem różnym*.

...../ 1 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 7

Uzasadnij trafność współczesnych nazw własnych firm, wykorzystując znajomość mitologii:

a/ Kyrena – siłownia dla kobiet

b/ Cerber – agencja ochrony mienia

c/ Eurydyka – salon piękności

d/ Hermes – firma kurierska

...../ 4 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

TEKST II

Stojąc na płytach chodnika przy wejściu do Hadesu
Orfeusz kulił się w porywistym wietrze,
Który targał jego płaszczem, toczył kłęby mgły,
Miotła się w liściach drzew. Światła aut
Za każdym napływem mgły przygasały.

Zatrzymał się przed oszklonymi drzwiami, niepewny
Czy starczy mu sił w tej ostatniej próbie.[...]

Tylko jej miłość ogrzewała go, ucłowieczała.
Kiedy był z nią, inaczej też myślał o sobie.
Nie mógł jej zawieść teraz, kiedy umarła.[...]

Nie wiem, rzekła bogini, czy ją kochałeś,
Ale przybyłeś aż tu, żeby ją ocalić.
Będzie tobie wrócona. Jest jednak warunek.
Nie wolno ci z nią mówić. I w powrotnej drodze
Oglądać się, żeby sprawdzić, czy idzie za tobą.[...]

I stało się jak przeczuł. Kiedy odwrócił głowę,
Za nim na ścieżce nie było nikogo.[...]

Teraz dopiero krzyczało w nim: Eurydyko!
Jak będę żyć bez ciebie, pocieszycielko!

Czesław Miłosz, *Orfeusz i Eurydyka*

Zadanie nr 8

**Scharakteryzuj, wykorzystując 2 różne przymiotniki lub imiesłowy,
postawę Orfeusza oczekującego przed drzwiami Hadesu. Nie cytuj!**

...../ 1 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 9

Oceń prawdziwość poniższych sformułowań, zaznaczając P (Prawda) lub F (Fałsz)

1.	Orfeusz – bohater Tekstu II jest zdecydowany i pewny, że osiągnie swój cel, tj. uwolni Eurydykę z krainy umarłych.	P	F
2.	Teksty Czesława Miłosza i Jana Parandowskiego należą do tego samego rodzaju literackiego.	P	F

3.	Zdaniem Orfeusza – bohatera Tekstu II , miłość do Eurydyki dawała mu siłę i nadawała właściwy sens jego życiu.	P	F
4.	Podobnie jak w Tekście I, bogini podziemia formułuje wobec Orfeusza warunek, aby ten w drodze powrotnej nie oglądał się za siebie.	P	F

...../ 4 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 10

Wskaż jedno podobieństwo oraz jedną różnicę między Tekstem I i Tekstem II w zakresie sposobu ukazania przestrzeni.

podobieństwo	różnica

...../ 2 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 11

Określ funkcję zdania wykrzyknikowego: *Jak będę żyć bez ciebie, pocieszycielko!*

...../ 1 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

TEKST III

Jakże mocno musiałem kochać tę niebogę,
Tyle lat!... Gdzieś ja nie był: a dotąd nie mogę
Jej zapomnieć i zawsze jej postać kochana
Stoi mi przed oczyma jakby malowana!
Piłem, nie mogłem zapić pamięci na chwilę,
Ani pozbyć się, chociaż przebiegłem ziem tyle!
Teraz oto w habicie jestem Bożym sługą,
Na łożu, we krwi... o niej mówiłem tak długo! —
W tej chwili, o tych rzeczach mówić? Bóg wybaczy!

Musicie wiedzieć, w jakim żalu i rozpacz
 Popeliłem...[...]
 Rozpacz jakaś, żal dziwny do ziemi mnie przybił!
 Czemuż? ach mój Gerwazy, czemuś wtenczas chybił?
 Łaskę byś zrobił!... Widać, za pokutę grzechu
 Trzeba było...

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, fragm.

Zadanie nr 12

Uzupełnij ankietę personalną za postać mówiącą w powyższym tekście, wykorzystując także znajomość całego utworu Adama Mickiewicza.

1.	Imię i nazwisko	
2.	Pseudonim lub inne nazwiska i tytuły	
3.	Pochodzenie społeczne	
4.	Sytuacja rodzinna	
5.	Stan cywilny	
6.	Aktualny stan zdrowia	
7.	Ciążące zarzuty	

...../ 4 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 13

Czy znajdujesz podobieństwa między bohaterami Tekstu I i III? Sformułuj swoje stanowisko i uzasadnij je rzeczowo.

...../ 3 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

TEKST IV

KANCLERZ

Prawodawczą szalą

Nie można ważyć tego człeka mowy.

Tłumacz się jaśniej.

FILON

Oto malinowy

Dzbanek, a oto nóż. A te maliny

Były pod głową zabitej dziewczyny,

Nóż był w jej piersiach. [...]

Przychodzę ludziom smutną pieśń wyśpiewać,

Przyszędłem jako Orfeusz w Ereby*

Prosić Plutona**, by mi wrócił żonę.

Słuchajcie! ona żoną moją była,

Żoną mej duszy; dziś jedna mogiła

Zamyka białe ciało, zakrwawione

Tym nożem... patrzcie! Oto na tym dzbanku

Znalazłem martwą, o wiosny poranku,

Zabita nożem.

KANCLERZ

W tej zawilej skardze

Czuć zbrodni zapach...

*tu: Hades

** rzymski odpowiednik greckiego boga podziemi i umarłych

Juliusz Słowacki, *Balladyna*, fragm.

Zadanie nr 14

Na podstawie całości tekstu *Balladyny* ustal:

a/ sprawcę zbrodni, o której mówi Kanclerz.

b/ przyczyny zbrodni.

...../ 2 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 15

Czy Filon, porównując się do Orfeusza, ma rację? Swoje stanowisko uzasadnij, odnosząc się do treści *Balladyny*.

...../ 2 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 16

Oceń prawdziwość poniższych sformułowań, zaznaczając P (Prawda) lub F (Fałsz)

1.	<i>Balladyna</i> Juliusza Słowackiego realizuje cechy rodzajowe dramatu.	P	F
2.	Juliusz Słowacki i Adam Mickiewicz tworzyli w następujących po sobie epokach historycznoliterackich	P	F
3.	Fabula <i>Pana Tadeusza</i> odnosi się do wydarzeń historycznych wieku XVIII i XIX.	P	F
4.	Nieszczęśliwa miłość to doświadczenie charakteryzujące bohatera romantycznego.	P	F

...../ 4pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 17

Przeczytaj zamieszczony poniżej cytat. Napisz rozprawkę, w której sformułujesz swoje stanowisko wobec wyrażonej w nim myśli i dowiedziesz słuszności swojego zdania. W argumentacji odwołaj się do co najmniej dwóch tekstów literackich z listy obowiązującej w etapie szkolnym konkursu

A oto mój sekret. Jest bardzo prosty: dobrze widzi się tylko sercem. To, co najważniejsze, jest niewidoczne dla oczu.

Antoine de Saint Exupery

Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.

[illegible]

[illegible]

LISTA LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH

1. Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce;
2. Wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie;
3. J. Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym *Tren I, V, VII i VIII*
4. I. Krasicki, wybór bajek, *Żona modna*
5. A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, *Dziady* cz. II, *Reduta Ordona*
6. J. Słowacki, *Balladyna*
7. A. Fredro, *Zemsta*
8. H. Sienkiewicz, *Latarnik*
9. A. de Saint- Exupery, *Mały Książę*
10. Wybór poezji XX i XXI wieku, w tym utwory K.K. Baczyńskiego, K.I. Gałczyńskiego, L. Staffa, J. Tuwima, K. Wierzyńskiego, J. Lechonia, Z. Herberta, T. Różewicza, W. Szymborskiej, Cz. Miłosza, J. Sztaudyngera, ks. J. Twardowskiego
11. A. Fiedler, *Dywizjon 303*
12. Ch. Dickens, *Opowieść wigilijna*.

BRUDNOPIS